

Udenrigsudvalget

2022/2142(INI)

22.3.2023

UDTALELSE

fra Udenrigsudvalget

til Udvalget om Konstitutionelle Anliggender

om gennemførelse af "passerelleklausuler" i EU-traktaterne
(2022/2142(INI))

Ordfører for udtalelse: Tineke Strik

PA_NonLeg

FORSLAG

Udenrigsudvalget opfordrer Udvalget om Konstitutionelle Anliggender, som er korresponderende udvalg, til at optage følgende forslag i det beslutningsforslag, det vedtager:

- A. der henviser til, at et stigende antal trusler, herunder Ruslands angrebskrig mod Ukraine, autoritære regimers fortsatte fremmarch rundt om i verden, Folkerepublikken Kinas aggressive udenrigspolitik, klimakrisen og konsekvenserne af coronapandemien, er i færd med gennemgribende at forandre det geopolitiske miljø, som EU umiddelbart befinder sig i, og nøder Unionen til at indtage en større og mere sammenhængende rolle på den internationale scene; der henviser til, at det i lyset af mulige, fremtidige EU-udvidelser er endnu mere vigtigt at få indført interne reformer og få ophævet enstemmighedsreglen; der henviser til, at det de facto gældende krav om enstemmighed i Rådet i alle anliggender under Afsnit V i traktaten om Den Europæiske Union (TEU) er en af EU's store svagheder, der indskrænker Unionens handlekraft og sætter den ude af stand til at tage hånd om mange af tidens udfordringer; der henviser til, at en reform af EU's beslutningstagning derfor bør være en prioritet for medlemsstaterne for at sikre, at EU kan reagere hurtigere på de stadig flere opståede og fremtidige problematikker;
- B. der henviser til, at potentialet for hurtige, effektive og formålstjenlige tiltag inden for den fælles udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik som fastsat navnlig i artikel 48, stk. 7, og artikel 31, stk. 3, i TEU endnu ikke er blevet realiseret, fordi der ikke har været noget fælles syn på trusselsbilledet eller nogen kultur for strategisk samarbejde eller politisk vilje fra medlemsstaternes side;
- C. der henviser til, at passerellebestemmelser, der aktiveres med enstemmighed i Rådet eller Det Europæiske Råd, kan anvendes til øjeblikkeligt at skifte fra kravet om enstemmighed til afstemning med kvalificeret flertal på specifikke politikområder, med undtagelse af afgørelser med militære implikationer eller afgørelser på forsvarsområdet, hvilket straks ville øge effektiviteten af beslutningstagningen inden for EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP); der henviser til, at det vil gøre det muligt for EU at reagere hurtigere og mere beslutsomt på den dramatiske forandring af den europæiske sikkerhedssituation, som Ruslands angrebskrig mod Ukraine har afstedkommet; der henviser til, at anvendelsen af kvalificeret flertal også kan beskytte EU mod tredjelandes politiske pres og del og hersk-taktikker;
- D. der henviser til, at konferencen om Europas fremtid viste, at borgerne ønsker en mere effektiv beslutningstagning på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område gennem anvendelse af afstemning med kvalificeret flertal i stedet for enstemmighed;
- E. der henviser til, at det tjekkiske rådsformandskab i juli 2022 sendte en skrivelse til medlemsstaterne med en liste over specifikke politikområder, hvor man kunne gå over til beslutningstagning med kvalificeret flertal;
- F. der henviser til, at formandskabet har opført 11 konkrete tiltag inden for den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (FSFP) med henvisning til artikel 24, 27, 28, 29, 37, 39, 41, 42 og 44 i TEU;

1. beklager dybt, at passerellebestemmelserne aldrig er blevet anvendt inden for FUSP-området på grund af medlemsstaternes manglende politiske vilje og i modstrid med Parlamentets klare holdning til spørgsmålet såvel som anbefalingerne fremsat i forbindelse med konferencen om Europas fremtid; er af den opfattelse, at nye globale udfordringer og Unionens umiddelbare geopolitiske situation og den sikkerhedsmæssige ustabilitet, navnlig den russiske angrebskrig mod Ukraine, klart nødvendiggør, at EU indfører hurtigere og mere effektive beslutningsprocesser;
2. er af den klare holdning, at Rådets beslutningsproces baseret på enstemmighed i spørgsmål, der falder ind under Afsnit V i TEU, er dybt utilstrækkelig til at kunne reagere virkningsfuldt på nye internationale udfordringer og kriser eller frembringe en proaktiv og beslutsom optræden udadtil fra EU's side på den internationale scene; anerkender, at passerellebestemmelserne kan effektivisere EU's beslutningstagning, hvis de aktiveres; er imidlertid af den opfattelse, at passerellebestemmelserne har betydelige mangler på grund af kravet om aktivering ved enstemmighed, og at en traktatændring derfor er nødvendig; opfordrer medlemsstaterne til at udvise politisk vilje til at indskrænke brugen af enstemmighed ved at benytte passerellebestemmelser såvel som til at overvinde praksis med at nedlægge veto i spørgsmål vedrørende Unionens optræden udadtil med henblik på at opnå indrømmelser på andre, ikke-relaterede politikområder;
3. opfordrer indtrængende det svenske rådsformandskab, og de efterfølgende spanske og belgiske, til at følge initiativet fra det tjekkiske rådsformandskab til dørs, som en begyndelse ved at sætte passerellebestemmelser inden for specifikke områder under FUSP og Kommissionens relevante udenrigspolitiske tiltag på dagsordenen for første samling i Rådet efter vedtagelsen af nærværende betænkning, og til at træffe beslutning om aktivering heraf så hurtigt som muligt og senest inden udgangen af denne valgperiode;
4. minder om, at artikel 48, stk. 7, og artikel 31, stk. 3, i TEU indeholder passerellebestemmelser, der gør det muligt at skifte fra enstemmighed til afstemning med kvalificeret flertal inden for områder under Afsnit V i TEU; opfordrer medlemsstaterne til at gøre fuld brug af passerellebestemmelserne, navnlig den i artikel 31, stk. 3, i TEU, uden yderligere forsinkelse, især på prioriterede områder;
5. opfordrer indtrængende medlemsstaterne til fortsat at arbejde på at skabe en bedre fælles forståelse af trusselsbilledet og en kultur af strategisk samarbejde i tilgift til politisk vilje, og til at gå over til kvalificeret flertal som prioriteret fremgangsmåde for afgørelser inden for alle FUSP-områder og relevante områder af Kommissionens udenrigspolitiske tiltag inden for de næste 12 måneder ved at aktivere passerellebestemmelserne inden for prioriterede områder; fastholder, at disse prioriterede områder skal omfatte al beslutningstagning vedrørende Unionens sanktionsordninger, navnlig den globale EU-ordning for menneskerettigheds sanktioner, samt alle foranstaltninger i forbindelse med den russiske angrebskrig mod Ukraine, herunder restriktive foranstaltninger, forsvarsbistand, finansiel og økonomisk støtte og midlertidige skridt i EU-tiltrædelsesprocessen; opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at overveje at gå over til afstemning med kvalificeret flertal for nogle rådsafgørelser vedrørende FSFP, med undtagelse af bestemmelsen om gensidigt forsvar i artikel 42, stk. 7, i TEU, og for oprettelse og udsendelse af militære missioner under FSFP, der

ikke omfatter et udøvende mandat;

6. opfordrer indtrængende Rådet til i højere grad at gøre brug af den fleksibilitet, der er fastsat i artikel 31, stk. 2, i TEU; opfordrer Det Europæiske Råd til at undersøge vedtagelsen af et større antal afgørelser vedrørende EU's FUSP og Kommissionens relevante udenrigspolitiske tiltag i tråd med Unionens strategiske interesser og mål i henhold til artikel 22, stk. 1, i TEU, hvad enten det drejer sig om Unionens forbindelser med et bestemt land eller en bestemt region eller en tematisk tilgang, og dermed muliggøre beslutningstagning med kvalificeret flertal i henhold til artikel 31, stk. 2, i TEU;
7. opfordrer medlemsstaterne til, hvor det er hensigtsmæssigt, at gøre større brug af forstærket samarbejde inden for FUSP og Kommissionens relevante udenrigspolitiske tiltag og overveje at vedtage afgørelser i overensstemmelse med bestemmelserne om afstemning med kvalificeret flertal i artikel 330 og 333, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF);
8. fastholder, at enhver aktivering og gennemførelse af passerellebestemmelser vedrørende Afsnit V i TEU ikke må forsinke eller udgøre et påskud for manglende politisk vilje til at fremme indkaldelse af et konvent ved at aktivere proceduren for revision af traktaterne, jf. artikel 48 i TEU, med det formål bl.a. at fastsætte beslutningstagning med kvalificeret flertal i alle spørgsmål vedrørende EU's FUSP og relevante områder for Kommissionens optræden udadtil i traktaterne;
9. gentager nødvendigheden af et nøje parlamentarisk tilsyn med FUSP, FSFP og Kommissionens udenrigspolitik for at sikre ansvarlighed og demokratisk legitimitet; opfordrer Rådet, Kommissionen og EU-Udenrigstjenesten til proaktivt at samarbejde med Parlamentet og holde det underrettet; forpligter sig til at forbedre effektiviteten af sine tilsynsmekanismer, navnlig hvor dette kan bidrage til at fremskynde beslutningstagningen i Rådet;
10. gentager, at i afventning af aktiveringen af passerellebestemmelserne og den fulde anvendelse af kvalificeret flertal på FUSP-områder og relevante områder af Kommissionens udenrigspolitiske tiltag bør muligheden for konstruktiv stemmeundladelse, der er fastsat i artikel 31 i TEU, oftere anvendes til at overvinde potentielle politiske hårknuder, som medlemsstaterne frembringer;
11. opfordrer til, at der også anvendes passerellebestemmelser på de områder, hvor EU er blevet tillagt ansvar.

OPLYSNINGER OM VEDTAGELSE I RÅDGIVENDE UDVALG

Dato for vedtagelse	22.3.2023
Resultat af den endelige afstemning	+: 48 -: 10 0: 2
Til stede ved den endelige afstemning – medlemmer	Alviina Alametsä, Alexander Alexandrov Yordanov, François Alfonsi, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Włodzimierz Cimoszewicz, Michael Gahler, Kinga Gál, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Sandra Kalniete, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, David Lega, Miriam Lexmann, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Lukas Mandl, Pedro Marques, Fulvio Martusciello, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Matjaž Nemeč, Gheorghe-Vlad Nistor, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Mounir Satouri, Jordi Solé, Sergei Stanishev, Tineke Strik, Hermann Tertsch, Dragos Tudorache, Thomas Waitz, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Bernhard Zimniok, Željana Zovko
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere	Engin Eroglu, Georgios Kyrtos, Sergey Lagodinsky, Erik Marquardt, Pina Picierno, Mick Wallace, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos, Milan Zver
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere	Annika Bruna, Clare Daly, Margarida Marques, Javier Moreno Sánchez

ENDELIG AFSTEMNING VED NAVNEOPRÅB I RÅDGIVENDE UDVALG

48	+
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Michael Gahler, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, David Lega, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Lukas Mandl, Fulvio Martusciello, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Gheorghe-Vlad Nistor, Isabel Wiseler-Lima, Javier Zarzalejos, Željana Zovko, Milan Zver
Renew	Petras Auštrevičius, Engin Eroglu, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Georgios Kyrtosos, Ilhan Kyuchyuk, Dragoș Tudorache, Salima Yenbou
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Dietmar Köster, Margarida Marques, Pedro Marques, Sven Mikser, Javier Moreno Sánchez, Matjaž Nemeč, Demetris Papadakis, Pina Picerno, Tonino Picula, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos
Verts/ALE	Alviina Alametsä, François Alfonsi, Sergey Lagodinsky, Erik Marquardt, Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik, Thomas Waitz

10	-
ECR	Hermann Tertsch, Charlie Weimers
ID	Annika Bruna, Bernhard Zimniok
NI	Kinga Gál, Kostas Papadakis
PPE	Miriam Lexmann
The Left	Clare Daly, Manu Pineda, Mick Wallace

2	0
S&D	Sergei Stanishev, Elena Yoncheva

Tegnforklaring:

+ : for:

- : imod

0 : Hverken/eller